

שנה לאסון מירון

תשפ"א

ערב ל"ג בעומר תשפ"ב

לה' הארץ ומלואה

קובץ בענין צידוק הדין באמונה צלולה ברורה ופשוטה

לעילוי נשמת חתננו היקר באדם

הרה"ג רבי יהודה לייב ז"ל

בן הרה"ח רבי יום טוב רובין שליט"א

נפש נקי וצדיק תלמיד חכם עובד ה' ובעל מידות טובות שהשתוקק להגיע
בל"ג בעומר לציון המצויינת של התנא האלוקי הרשב"י ואיתקטר בסילודין
ועלה למרום עם עוד עשרות קדושים

ולעילוי נשמתם הטהורה של שאר נשמות מ"ד הקרבנות שעלו בטהרה
ובקדושה השמימה במקום קדש הקדשים ציון הרשב"י

ולזכות נכדינו היקר יניק וחכים בצלאל ני"ו בן חתננו הרב יהודה לייב זצ"ל
וזוג' הצוה"ח בתנו תחי' שזוכה לעלות ולעשות חלאקה במירון השנה

ונכדינו היקר יניק וחכים אלעזר מרדכי ני"ו בן בננו היקר הרב שמעון
ישראל שליט"א שזוכה לעלות ולעשות חלאקה במירון השנה

יהי רצון שנזכה לראות מהם מלוא חפניים נחת ושמחה ונראה בישועת עם
ה' שיאמר לצרתינו די ויבלו שפתותינו משפע ושמחה עד בלי די

יצחק מאיר הגר

בית שמש

052-7110480

Pribicurim100@gmail.com

פתיחה

כתב בילקוט מעם לועז על שופטים בעמוד פא, וזה לשונו, ומעשה היה בתלמידו של הרמב"ן שחלה, ובא הרמב"ן לבקרו. וראה שקיצו קרוב והולך לבית עולמו. אמר לו שמע נא בני את אשר אצוך. דע שבעולם העליון יש היכל עליון ושמה כסאות למשפט והשכינה ניצבת בעדתם, הא לך קמיע ודע שבקמיע זה יפתחו לך את ההיכלות שברקיע, עד שתגיע להיכל העליון הזה ושם תשאל כמה שאלות עצומות שיש לי בנוגע לכלל ישראל. ואת השאלות נתן לו בכתב. וביקשו שלאחר פטירתו יבוא אליו ויגיד לו את התשובות שקיבל שם. והתלמיד הזה נפטר לבית עולמו. ויהי היום והרמב"ן יושב על יד חלונו ולומד תורה, והנה דמות תלמידו הופיעה לנגד עיניו. אמר לו התלמיד, ידע רבינו שבכל מקום שבאתי והראיתי את הקמיע נפתחו לי כל השערים ונתנו לי רשות לעלות למעלה למעלה עד ההיכל הזה שאמרת לי, וכשרציתי לשאול את כל השאלות שהכין לי מורי ורבי, **ראיתי מיד שכל השאלות אינן קיימות בעולם האמת. ששם עלמא דקשוט והכל אמת וצדק ומשפט. עכ"ל.**

בשנת תשפ"א שהיא ר"ת תהא שנת אמונה פשוטה, חווה עם ישראל טלטלה עזה, הפרט והכלל, איך עלתה לנו כזאת, כיצד נפלו להם גיבורים נשמות טהורות שכל אחד ואחד היה אתרוג מהודר בכל מיני הידורים, כיצד חשכו המאורות, והתרבו אלמנות ויתומים, הורים שכולים, ומשפחות מהעידית שבעידית שודדו בנפול יקיריהם.

בקובץ זה איני בא לתרץ, איני בא ליישב, מהסיבה הפשוטה שאין לנו תירוצים ואיננו מבינים דעת עליון, וגם איננו מתימרים להיות כאלה, מה שאנו כן צריכים זה לקבל מבט נכון ואמיתי על עולמו של בוראינו, איך מביטים נכון על כל הנעשה סביבנו, וזה יהיה לעילוי נשמתם הטהורה של

כל אותם נשמות גבוהות ואצילות שעלו למרום ביום הוד שבהוד, במקום שם קנית הודך והדרך, מיד אחרי קבלת עול מלכות שמים מפי אלפי רבבות בני ישראל, בציון הנורא של המאור העליון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

עברנו שנה קשה כשנלקח מעימנו חתננו הבלתי נשכח והותיר את בתנו היקרה עם שלושה עוללים רכים והוא הותיר לנו חלל ריק מאברך שהיה פאר משפחתנו, אציל הנפש והמידות, עמל ויגע בתורה ובהרבצתה, מיוחד בכיבוד הוריו היקרים, ובהערכה וקידוש כל ערכי הקדש והטוהר. חבל על דאבדין. וכמוהו כל משפחה ומשפחה מקדושי מירון איבדו נשמות מיוחדות מלאות עמל תורה ויגיעתה בעלי תרסין ומידות, כל אחד ואחד מהם היה יהלום בכתרו של בורא העולם בעולמינו ואין לנו כל ספק שכך גם בעולם הבא ביתר שאת ועוז.

כל אחד התהלך שנה ביגונו וכאבו, מי בהתמודדות עם צאן קדשים שלא טעמו טעם חטא ולא יכירו את אבותיהם, ומי מצעירי הצאן שהוריהם שבורים ורצוצים על חסרונם, ומי מאלמנות שנותרו שחוחות בבדידותם, אין את מי לשאול, אין עם מי לשוחח, הכריות בלילה רטובות מבכי. אבל... אבל..... מי לה' אלי. יש בורא ואב רחמן, אין יותר רחמן מהבורא יתברך, הוא אבי יתומים ודין אלמנות, הוא אלוקינו הוא אבינו הוא רועינו.

א. לאחרונה יצא לאור עולם ספר על מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל בשם 'גאון ישראל', ושם בעמוד 375 כתב, פעם בשעת כאב צורב, כשאירע אסון כואב במשפחתו התבטא רבינו רבי שלמה זלמן, שדרגתו הנשגבה של אהרן הכהן "וידום אהרן" לא היתה רק בכך שלא דיבר מאומה, אלא בזה שהצליח להיות כה ברור באמונתו שגם בליבו פנימה חי במנוחת נפש מוחלטת בבחינת "וידום".

והיה מפליג את דרגתו המופלאה של הרב מטשעבין באמונה ובטחון, כפי שראה בעיניו כאשר הגיע ל"שערי חסד" שבועות ספורים לאחר שהגיע

ממדינת בוכרה לארץ ישראל לאחר כל התלאות שעבר בשואה בפטירת בני משפחתו, איך נצר את אבלו וכאבו הרב בליבו כמאמר בעל חובת הלבבות, בשער הפרישות, החסיד אבלו בליבו וצהלתו בפניו, ולמרות ליבו השבור החיוך לא מש מפניו. ומספר שם כיצד שוחח רבי שלמה זלמן עם הגאון מטשעבין כשהאחרון סיפר על שני בניו שנהרגו בשואה וברור שאם היו חיים היו גדולי הדור, רבי שלמה זלמן יצא מהחדר ופרץ בבכי למראה אדם ענק שקיבל בתמימות ללא שום טרוניא את ייסוריו באהבה ולא הרהר אחרי מידותיו של הקדוש ברוך הוא.

צאו והתבוננו בגדולי ישראל בני דורינו כיצד האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל עבר בשואה את כל מדורי הגיהנום ואיבד את הרבנית ואת אחד עשר ילדיו, וביניהם היה בנו הבכור ליפאל'ה שהפליג תמיד בשבחו, ולא זו בלבד שרוחו לא נשברה אלא חזר בכל כוחותיו מיד לאחר השחרור הקים ישיבות ומוסדות תורה ארגוני רפואה וחסד לרוב, ארגן מחדש את חסידיו עודד עצמו ואת שארית הפליטה הוא התחיל את הכל מבראשית במרץ מחודש כאילו לא קרה מאומה.

וכך מסופר על הרב מפוניבז' זצ"ל בספר שיצא לאור על תולדות ימי חייו, כל עולמו חרב עליו בימי השואה הכל נהרס עד היסוד הישיבה הקטנה הגדולה וכו' המשפחה הילדים כולם עלו השמימה בלהבות קידוש השם "אשר טפחתי וריביתי אויבי כלם", אך הוא לא שאל קושיות אלא קיבל באהבה הגזירה ממעל כפי שענתה בת קול משמים כשהוציאו להריגה את רבי ישמעאל כהן גדול גזירה היא מלפני קבלוה משעשעי דת יומים.

והיה מעשה בשנים מאוחרות ששאל אותו איש יהודי מילידי אמריקה כיצד יוכל לתרץ לו את הקושיות המנקרות במוחו על דרכי ההשגחה העליונה. התאדמו פני הרב והשיבו בהתרגשות, אני עצמי שיכלתי אשה ושלשה ילדים, ואלף נפשות ואין שום קושיה.

מסופר כי כאשר נודע לו להגאון רבי יצחק אייזיק שר זצ"ל ר"י סלבודקא כי בנו יחידו הי"ד נמצא בין רשימת מקדשי ד' אשר נהרגו עם שאר אחינו בית ישראל בחרבן יהדות אירופה, כינס רבי אייזיק זצ"ל את תלמידיו להשמיע בפניהם ועד חיזוק לנוכח המאורעות האיומים. בין משתתפי הועד היו תלמידים רבים אשר אף הם קיבלו שמועות נוראות על אבדן קרוביהם ויקיריהם הי"ד ביום חרון אף ד' על גולת אירופה. רבי אייזיק זצ"ל ישב בראש השלחן רגוע ושלו כשהוא פותח את דברי החיזוק בהצדקת דין שמים עליו, ומבאר לפני שומעי לקחו את החיוב המוטל עליהם בשעה זו לברך על הרעה כשם שמברכים על הטובה.

ומתוך דברים אלו עבר רבי אייזיק זצ"ל וצייר בפני השומעים מה רב טוב צפון להם לקדושים הללו בעולם האמת, נתאר לעצמנו קרא רבי אייזיק שהיו מבשרים אותי כעת שבני מצוי עתה בקומה העליונה של הבית והבית מלא כל טוב כל אשר הנפש שואלת מצוי שמה לא חסר לו מאומה ושלוה ואושר מקיפים אותו, אלא שדלת הבית נעולה ואין בידי האפשרות להכנס פנימה ולחזות בעיני באושרו של בני הלא ודאי על אף שאיני יכול לראות זאת בעיני הייתי שמח שמחה גדולה ועצומה על חייו המאושרים והשלווים, כך סיים ראש הישיבה בתעצומות רוחו הנשגבה במבט שכזה יש לנו להתנהג בשעה זו להאמין כי הקדושים הללו שרויים במחיצתו של הקב"ה בתענוגי עולם האמת ואף שרחוקים אנו מהם והדלת סוגרת בעדנו לא נמנע מחמת כן מלשמוח בשמחתם השלימה.

ובספר 'גאון ישראל' בעמוד 379 מביא, שהיה פעם תאונה בה קיפחו את חייהם שבעה יהודים. שאל מאן דהוא את רבי שלמה זלמן כיצד עלינו להתיחס למקרה מזעזע זה, וענה לו רש"ז, כי כל עסקינו בעולם הוא להרבות כבוד שמים וכששומעים דבר שכזה עלינו לומר מיד, יתגדל ויתקדש שמיא רבא, יהודי יודע שכל מה שנעשה בעולם הוא לרומם כבוד שמים ולזה כל מטרתנו.

וכך אמר הגאון רבי אריה פינקל על סיפור זה, כשדיבר בישיבת מיר ברכפלד ביום בו אירע הטבח המחריד בבית הכנסת בהר נוף, כי סיפורו של ר' שלמה זלמן מלווה אותו תמיד ובכל צער וענין שקורה בעם ישראל זהו המבט הנכון.

ומי אנחנו קטנים שבקטנים שנדע חשבונות שמים ונבין על מה ולמה הלכו לעולמם כה צעירים ביום כה גדול ובמקום כה גדול.

בספר מעשה איש כתב שבעת הגיע הידיעות הקשות והמרות מהשואה האיומה רח"ל, נכנסה הרבנית גריינמן למרן החזו"א ובכתה, מה הפשט, איפה הרחמים, ושתק החזו"א, לאחר זמן כשסיימה בכייתה אמר לה, המקסימום של חסד והשיא של רחמים זה הריבוננו של עולם ועם זה הוא עשה את זה.

ב. בסה"ק ליקוטי מוהר"ן תורה רס כתב דברים נעלמים, וכך כתב, כי יש עשרה הרוגי מלכות שמסרו נפשם על קידוש ה' בשביל יחוד קוב"ה ושכינתיה כידוע, שעיקר היחוד ע"י מסירת נפש, והם ראו באותן הדורות, שא"א לתקן ולעשות יחודים למעלה כ"א על ידי נשמותיהם, ע"כ מסרו נפשם על קידוש השם, כי כשהנפשות עולות למעלה ע"י מסירת נפש, אזי הם חוזרים להשכינה, כי משם יצאו, כי ישראל הם חלק אלוה ממעל ממש, שהם חלקי השכינה ממש, בבחי' העמוסים מני בטן (ישעיה מו) וכשהם חוזרים להשכינה אזי השכינה מתפארת חזי במה ברא קאתינא לגבך (זוהר ויקרא יג). ואזי מתעורר השתוקקות עליון ונעשה יחוד כידוע, ולפעמים בא לצורך זה הריגה ח"ו. שנהרגין ח"ו כמה וכמה נפשות מישראל, כדי שיהיה יחוד ע"י נפשותיהם העולות למעלה, כי לפעמים צריכין אל היחוד הרבה נפשות מאד חס ושלום, ע"כ בא הריגה ח"ו: עכ"ל.

איננו מבינים דבר אבל ראינו את השקפת עולמו של רבי שלמה זלמן זצוק"ל, הכל נברא לכבוד שמים, וכמו שכתוב בפסוק בישעיהו, כל הנברא לשמי לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, וכאלו צדיקים מתו בדרך מצוה

עם שמחת הרשב"י, וכמאמר התנא רבי יוסי במסכת שבת קיח ב, יהי חלקי עם מתים בדרך מצוה. הרי שמיתתם היתה עבור דבר עליון ונורא שיש בו כבוד שמים נורא שאנו קטני קטנים לא מבינים אבל כן מבינים שמדובר במשהו נשגב, ובדברי הליקו"מ מבואר ביחוד עליון שנעשה בהריגת הרבה נפשות מישראל, כן יש כאן יחוד עליון, שכל הבריאת של העולמות כולם והגלקסיות והאנשים והברואים הדצח"מ כל כולו הוא לצורך היחודים העליונים שעושה הבורא ית' וההריגה הזאת לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה נקראת קידוש השם. וזכינו להיות בני משפחה וקרובים לאותם קדושי עליון. ובכך שנקבל זאת עלינו באהבה ושמחה תוך התגברות על הכאב, ונשמח שזכינו להיות חלק מיחוד עליון זה, הרי שאנו שותפים ב"וידום אהרן" ואנו שותפים בעשיית היחוד הזה וקידוש שם שמים. ויתירה מזו, גם בלי השגות עליונות, אלא ככל שיהודי בעולם מקבל באהבה ובפשטות בלי שום חוכמות את מה שעובר עליו ומודה לה' על כל מה שעובר, גם עושה יחודים עליונים עד מאד, וכמו שכותב היסוד ושרש העבודה בעניני יום הכיפורים, שביום הכיפורים אחר הצהריים ככל שמתגברים עליו ביותר יסורי הרעב כך מצוותו כלפי השי"ת מקיים יותר בהידור ויכוין על כך. לכאורה לפי דבריו כך גם מצוות האמונה הפשוטה בה' ית' מתקיימת ביותר בקבלת היסורים והחסרונות בשמחה וטוב לב והודאה להשי"ת.

וכך מסופר על אחד מגולי ספרד שהתגלגל עם אשתו ובתו מארץ ספרד הארורה לחפש להם מנוחה בהיותם יהודים ולא רצו להמיר דתם באל זר, ובמהלך הדרך בקשיים בטירחה ובחוסר המזון והמקום מתה עליו אשתו וקבר שם בדרך, ולאחר מכן גברה עליו מידת הדין ואף בתו היחידה שנשארה לו בעולמו גם היא נפלה למשכב והסתלקה לבית עולמה, וכך אמר לבוראו, ריבוננו של עולם, לקחתי לי את כל אשר לי, ביתי ואשתי ובתי לא נותרתי עם כלום בעולמי רק דבר אחד אבקשך אל תקח אותך אלוקי ממני, היחיד שנשאר לי בעולמי, ואת אמונתך השאר בקרבי בכל חוזק ועוז.

הכאב והחסר קיים במי שכל מה שיש לו זה קנינים חולפים חזקים וחשובים ככל שיהיו, אבל מי שנדבק בבוראו ללא לאות, ובכל עת וזמן מכניס ומחדיר לליבו את קרבת אלוקים לי טוב, הרי שזה קנין נצח לא ימוט.

בשבועות האחרונים עדים אנחנו להשתוללות בני ישמעאל, פראי אדם כפי שהעידה התורה, ובזמן צומם וחגם מרבים הם בשנאתם את שפיכות הדמים בבני ישראל, ורבים מישראל רותח דמם ורוצים נקמה ורוצים להשיב מחלמה שערה, לו יכולנו ניחא, אבל אנו בגלות בני ישראל בתוך בני ישמעאל ועד בוא גואל צדק כבולים אנו בגלות. אבל נחזיק חזק בידיעת השם יתברך ונפנים כי לה' המלוכה ומושל בגויים, וגם כשיבוא גואל כל כוחו יהיה בתפילה להשי"ת בלי שום כוחי ועוצם ידי העצמי.

ג. בספר תורת אביגדור מהגאה"צ רבי אביגדור מילר זצ"ל מנ"י. מביא דברים נפלאים בנושא אמונה חושית, וכה דבריו כגחלי אש בעמ' שנא, גם אם האדם הוא מאד חרדי, מאד מדקדק בהלכה, אם הוא לא עבד על עצמו כדי להשיג הכרה אמיתית בנוכחותו של הקב"ה-ה אין לו יראת שמים. הוא מתמסר ומדקדק, ואנו מעריכים זאת מאד, אבל הוא לא ירא שמים, כי יראת שמים היא דבר מאד מסויים, יראה מלשון ראייה (דרך אגב גם אייר מל' ראייה, כי בחדש זה סופרים את העומר המכין אותנו לבוא לקבלת התורה עם יראה, ואכמ"ל) וראיה זו הכרת ה', ובלא הכרה שאני עומד לפני מישהו והמישהו הזה הוא ה' בכל עת ובכל זמן. וככל שנחשוב על זה בכל העת וכל הזמן וכך נהיה ונעלה יותר ויותר במעלת יראת שמים. ע"כ.

אמנם דבריו מפורשים בספר מורה נבוכים מהרמב"ם ח"ג פרק נב, וכפי שהובאו דבריו ברמ"א בסי' א סעיף א, וזה לשונו, שויתי ה' לנגדי תמיד (תהילים טז, ח), הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך. כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו

ורואה במעשיו, כמו שנאמר: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' (ירמיה כג, כד), מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד. ע"כ.

ויראת השם כוללת ידיעה ברורה שיש הנהגה ברורה בעולם, אין עוד מלבדו ואין מי יאמר לו מה תעשה, וכל מה שהוא עושה זה רק לטובה, והוא רחמן טוב ומטיב. וראייתו אותנו ואת העולם היא רחבה מיני ים ועמוקה מיני ים והכל מחושבן לפרטי פרטים בדקדוק עצום עד לנקודה הקטנה ביותר ברמה של אטומים, עלינו לדעת ולא לשכוח כי השגחתו של הבורא היא על כל מעשינו ומחשבותינו עד לפרטים הנראים לנו זניחים ביותר, וכתב הגה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעפסק בספרו פרי הארץ בפר' בא שכתב וז"ל, אין שום עשב יבש ונעקר ואין שום אבן נזרק כי אם בזמן ומקום הראוי לו כמאמר אל מקום אשר יפול העץ שם יהא, ואין שום תנועה גדולה וקטנה מן הצמצום הראשון עד שפל המדריגה שבארץ ותחת לארץ הכל מאתו יתברך שמו ע"ש. ובספר נתיב מצותיך כתב, וכבר נתפרסם וחקוק בלב ישראל ובדעת שלא ימצא שום פעולה קטנה או גדולה שיהי' במקרה חלילה אלא הכל בהשגחה עליונה בהשגחה פרטיות על כל תנועה והילוך ודיבור הכל לפי החשבון ולא יוסיף ולא יפחות אפ' נקודה כמלא נימא ח"ו.

ואנו הסובלים והמצטערים למרות שגם צערינו בא בחשבון, אבל זה מחמת היותינו קטנים וראייתנו מוגבלת מאד, אך כשנבין זאת ונתרומם טפח מעל הקרקע, ונכיר בגדולתו העצומה שהיא למעלה מהשגתינו ברמות בלתי נתפסות בכלל ונידבק בקב"ה וניתן לו את המלוכה והממשלה בקבלנו אותו באהבה ושמחה, אזי אנו מקדשים שם שמים ברמה גבוהה מאד.

ד. וכך כותב בעל התניא באיגרת הקודש פרק יא, וביאור הענין הוא רק אמונה אמיתית ביוצר בראשית דהיינו שהבריאה יש מאין הנק' ראשית חכמה והיא חכמתו שאינה מושגת לשום נברא, הבריאה הזאת היא בכל עת ורגע שמתהוים כל הברואים יש מאין מחכמתו ית' המחיה את הכל, וכשיתבונן

האדם בעומק הבנתו ויצייר בדעתו הווייתו מאין בכל רגע ורגע ממש, האיך יעלה על דעתו כי רע לו או שום יסורים מבני חיי ומזוני או שארי יסורין בעולם, הרי האין שהיא חכמתו יתברך הוא מקור החיים והטוב והעונג והוא העדן שלמעלה מעוה"ב רק מפני שאינו מושג לכן נדמה לו רע או יסורים אבל באמת אין רע יורד מלמעלה והכל טוב רק שאינו מושג לגודלו ורב טובו, וזהו עיקר האמונה שבשבילה נברא האדם להאמין דלית אתר פנוי מיני' ובאור פני מלך חיים וע"כ עוז וחדוה במקומו הואיל והוא רק טוב כל היום.

וע"כ ראשית הכל שישמח האדם ויגל בכל עת ושעה ויחיה ממש באמונתו בה' המחיה ומטיב עמו בכל רגע, ומי שמתעצב ומתאונן מראה בעצמו שיש לו מעט רע ויסורין וחסר לו איזה טובה והרי זה ככופר ח"ו וע"כ הרחיקו מדת העצבות במאד חכמי האמת. אבל המאמין לא יחוש משום יסורין בעולם ובכל עניני העולם הן ולאן שוין אצלו בהשוואה אמיתית ומי שאין שוין לו מראה בעצמו שהוא מערב רב דלגרמייהו עבדין ואוהב א"ע לצאת מתחת יד ה' ולחיות בחיי עו"ג בשביל אהבתו א"ע וע"כ הוא חפץ בחיי בשרים ובני ומזוני כי זה טוב לו ונוח לו שלא נברא כי עיקר בריאת האדם בעוה"ז הוא בשביל לנסותו בנסיונות אלו ולדעת את אשר בלבבו אם יפנה ללבבו אחרי אלהים אחרים שהם תאוות הגוף המשתלשלים מס"א ובהם הוא חפץ או אם חפצו ורצונו לחיות חיים אמיתיים המשתלשלים מאלקים חיים אף שאינו יכול, ויאמין שבאמת הוא חי בהם וכל צרכיו וכל עניניו משתלשלים באמת בפרטי פרטיותיהם שלא מס"א כי מה' מצעדי גבר כוננו ואין מלה כו', ואם כן הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג, ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי שבאמונה זו שמאמין שהרע הנדמה בגלוי כל חיותו הוא מטוב העליון שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת והיא העדן שלמעלה מעוה"ב הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז: עד כאן דבריו המאירים.

כמו כן מאד מיקל על האדם אם הוא מרגיל את עצמו בכל העת לדבר ולנהל שיחות עם הבורא עולם, על כל הכאבים וכל מה שעובר עליו, הוא שומע, הוא יודע מחשבות, הוא רוצה להיטיב עימנו כי למטרה זו ברא את העולם, רק שאנו צריכים לתקשר עימו בכדי לפתוח את ערוצי השפע והטוב שהוא רוצה להעניק לנו, תחשבו כיצד אפשר לנהל שיחה עם הפסיכולוג של כל הבריאה, עם העשיר הגדול ביותר בבריאה, עם החכם הגדול ביותר של הבריאה, עם המבין הגדול ביותר בבריאה, והכל בלי להמתין בתור, הכל תלוי בהפנמה שנפנים ונתבונן עם ישוב הדעת בקשר עימו, נשתוקק לקשר זה מתוך עומק ופנימיות ליבנו ואז נזכה לאור אין סוף.

וכלשון הבעל התניא בליקוטי אמרים בפרק לג, וזה לשונו, והנה כמה גדולה שמחת הדיוט ושפל אנשים בהתקרבותו למלך בשר ודם המתאכסן ודר אתו עמו בביתו וק"ו לאין קץ לקרבת ודירת ממ"ה הקדוש ברוך הוא וכדכתיב כי מי הוא זה אשר ערב לבו לגשת אלי נאם ה': ועל זה תיקנו ליתן שבח והודיה לשמו ית' בכל בקר ולומר אשרינו מה טוב חלקנו וכו' ומה יפה ירושתנו, כלומר כמו שהאדם שש ושמח בירושה שנפלה לו הון עתק שלא עמל בו כן ויותר מכן לאין קץ יש לנו לשמוח על ירושתנו שהנחילנו אבותינו, הוא יחוד ה' האמיתי אשר אפי' בארץ מתחת אין עוד מלבדו וזו היא דירתו בתחתונים, וזה שאמרו חז"ל, תרי"ג מצות ניתנו לישראל בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יחיה, כלומר כאלו אינה רק מצוה אחת היא האמונה לבדה כי ע"י האמונה לבדה יבא לקיום כל התרי"ג מצות דהיינו כשיהיה לבו שש ושמח באמונתו ביחוד ה' בתכלית השמחה כאלו לא היתה עליו רק מצוה זו לבדה והיא לבדה תכלית בריאתו ובריאת כל העולמות הרי בכח וחיות נפשו בשמחה רבה זו תתעלה נפשו למעלה מעלה על כל המונעים קיום כל התרי"ג מצות מבית ומחוץ.

וזהו שאמר באמונתו יחיה יחיה, דייקא כתחיית המתים דרך משל כך תחיה נפשו בשמחה רבה זו והיא שמחה כפולה ומכופלת כי מלבד שמחת הנפש המשכלת בקרבת ה' ודירתו אתו עמו. עוד זאת ישמח בכפליים בשמחת ה'

וגודל נחת רוח לפניו ית' באמונה זו דאתכפיא ס"א ממש ואתהפך חשוכא לנהורא שהוא חשך הקליפות שבע"הז החומרי המחשיכים ומכסים על אורו ית' עד עת קץ כמ"ש קץ שם לחשך. ע"כ.

ה. ל"ג בעומר הוא בספירת הוד שבהוד, ספירת הוד מבטאת את ההודאה להשי"ת וההכרה בגדלותו ובחסדיו המרובים עמנו. רשב"י ברח למערה ושהה בה י"ג שנים כמבואר במס' שבת דף לג ב, רק בגלל שלא רצה להודות ולהכיר בחסדי הרומאים שהיו בעיניו כאין ואמר שכל מה שעשו לצורך עצמם עשו ונמסר על כך למלכות, כי הכיר בחסדי ה' ושרש הטוב שבבריאה שמשפיע ולא אחרים כלל ולא החניף לאיש.

ועל זה ישב בהסתרה עם בנו שלש עשרה שנים, שלש עשרה בגימטריה אהבה, אהבתו להשי"ת בצורה מוחלטת היא שהביאה אותו להתבודד עם קונו ולכלות את כח החומר שלו כמבואר בגמ' שם ולהזדכך ולהגיע למושכלות הגבוהות ביותר, קרוב למעלת משה רבינו. "שמעון בן יוחי" בגימטריה 702 "שבת" אף היא בגימטריה 702 ובזוהר הקדוש בהאדרא רבא כרך ג (במדבר) פרשת נשא בסוף האידרא כתב וזה לשונו, וכתב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג לקדוש יי' מכובד מאן הוא קדוש יי' דא ר' שמעון בן יוחאי דאקרי מכובד בעלמא דין ובעלמא דאתי, עד כאן האדרא קדישא רבא. הרי שרשב"י כנגד יום השבת, ובסה"ק ראשית חכמה הביא אידרא זו וכתב על זה, שרשב"י היה שובת מל"ט מלאכות כל ימי השבוע כמו בשבת כי היה כל הזמן בחינת שבת. ויעויי' עוד במס' ברכות לד ב במחלוקת רשב"י ורבי ישמעאל.

ונראה להוסיף עוד, שבשבת אומרים, מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'.

וכן שבת היא בחינת עולם הבא, ואיתא בסה"ק ליקוטי מוהר"ן ח"ב תורה ב' שלעתיד לבוא יתבטלו כל הקרבנות ויהיה רק קרבן תודה, ולכן הלל והודאה היא בחינת שעשוע עולם הבא, הרי ששבת קדש היא הודאה ושבת, וכמו

שאומרים לעיכובא ביום השבת בברכות קריאת שמע לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי וכו' זה שיר שבח של יום השביעי שבו שבת א-ל ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת וכו'.

והודאה היא ספירת הוד ושבת ורשב"י הם בחינת הוד בחלק ההודאה וההכרה בחסדי השם ית'. הוד שבהוד. וידוע שאהרן הכהן לפי סדר הספירות, הוא בבחינת ספירת הוד, ועליו נאמר וידום אהרן, למרות החוייה הקשה שחווה במיתת שני בניו הקדושים והטהורים ביום שמחת ליבו, וידום אהרן, ונשאר במידת הוד שבהוד. וחשבתי על זה, שבפסוק כתוב, וידם אהרן, "וידם" בגימטריה שישים, "הוד" בגימטריה חמש עשרה, עם עוד מ"ה שזהו המספר המחריד אותו חוינו בשנת תשפ"א, ביחד יוצא "וידם". הודך והדרך. מידת ההוד ביחד עם הקרבנות הנוראות שהקרבנו באה לידי ביטוי ב"וידם" נשיאת מידת הדין בלב בגבורה אין סופית ובהכרה בגדולת ה' ובכך שבקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד, היא ההמתקה הנוראה של מידת הדין שבאה עלינו אז, בדיוק 1900 שנה לפטירת הרשב"י שהסתלק מעולמינו בשנת ג' אלפים תתפ"א.

וכתב בס' עשרת המאורות על פי החסידות, והנה יש שני מיני הודיה והא בהא תליא אחד גורם לחבירו והם שני מיני משמעויות שבתיתת הוד, יש הודיה הבאה מתוך כפיה עצמית מלשון הודאה והיא חלק השני של מידת הנצח שכשאחד מנצח את חבירו מוכרח רעהו להודות לו כי ניצחו וזהו ביטול הבא מתוך הכרח הנקרא מוחין דקטנות, וכביכול אם האדם מכריח את חלק השפל שבנפשו להתבטל לחלק השכלי שבו, אע"פ שהנפש שבחלק הנצח והוד שלו עדיין אינה מכירה בזה, ולכן בלשון הבעש"ט הק' נצח והוד היא בחינה של חיזוק באמונה פשוטה והוא על פי מאמר הזוה"ק תיקו"ז מו ב נצח והוד תרין ירכין דקשוט. ע"כ.

ו. במסכת אבות דרבי נתן פרק יד מסופר, כשמת בנו של רבן יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לנחמו נכנס רבי אליעזר וישב לפניו ואמר ליה רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך. אמר לו אמור. אמר לו אדם הראשון היה לו בן ומת

וקבל עליו תנחומין ומנין שקבל עליו תנחומין שנאמר וידע אדם עוד את אשתו (בראשית ד' כ"ה) אף אתה קבל תנחומין. אמר לו לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא הזכרת לי צערו של אדם הראשון. נכנס רבי יהושע ואמר לו רצונך אומר דבר אחד לפניך. אמר לו אמור. אמר לו איוב היו לו בנים ובנות ומתו כולם ביום אחד וקבל עליהם תנחומין אף אתה קבל תנחומין. ומנין שקבל איוב תנחומין שנאמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך (איוב א' כ"א). אמר לו לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרת לי צערו של איוב. נכנס רבי יוסי וישב לפניו אמר לו רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך. אמר לו אמור. אמר לו אהרן היו לו שני בנים גדולים ומתו שניהם ביום אחד וקבל עליהם תנחומין שנאמר וידם אהרן (ויקרא י' ג') אין שתיקה אלא תנחומין ואף אתה קבל תנחומין. אמר לו לא די לי שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרתני צערו של אהרן. נכנס רבי שמעון ואמר לו רבי רצונך אומר דבר אחד לפניך. אמר לו אמור. אמר לו דוד המלך היה לו בן ומת וקבל תנחומין ואף אתה קבל תנחומין ומנין שקבל דוד תנחומין שנאמר וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן ויקרא את שמו שלמה (שמואל ב' י"ב כ"ד) אף אתה רבי קבל תנחומין. אמר לו לא די שאני מצטער בעצמי אלא שהזכרתני צערו של דוד המלך. נכנס רבי אלעזר בן ערך כיון שראהו אמר לשמשו טול כלי ולך אחרי לבית המרחץ לפי שאדם גדול הוא ואיני יכול לעמוד בו. נכנס וישב לפניו ואמר לו אמשול לך משל למה הדבר דומה לאדם שהפקיד אצלו המלך פקדון. בכל יום ויום היה בוכה וצועק ואומר אוי לי אימתי אצא מן הפקדון הזה בשלום. אף אתה רבי היה לך בן קרא תורה מקרא נביאים וכתובים משנה הלכות ואגדות ונפטר מן העולם בלא חטא ויש לקבל עליך תנחומין כשהחזרת פקדונך שלם. אמר לו רבי אלעזר בני נחמתני כדרך שבני אדם מנחמין.

והנה כתוב בתהילים קא,א, לדוד מזמור חסד ומשפט אשירה לך ה' אזמרה. והגמ' במס' ברכות ס ב לומדת מכאן לאחד מהדעות שצריך להודות על הרע והטובה, כי חסד זוהי הטובה והמשפט זוהי הרעה. וכך כתב בספר החרדים,

שזוהי מצוות עשה מדברי קבלה ומדברי סופרים לשמוח ביסורין שנא' שמחה לצדיק עשות משפט וכתוב חסד ומשפט אשירה אם חסד אשירה אם משפט אשירה וכתוב מזמור לדוד בברחו.

הרי שאמנם לעיני בשר יש משבר והתמודדות לכל אחד מהמשפחות, ומשתנים להם סדרי עולם, ובפרט בכזה אירוע שהוא זעזוע בסדר גודל עולמי, אבל ככל שההכרה היא לא רק כי כך הורגלנו, ולא רק כי כך אנו מאמינים, אלא לראות זאת בחוש ובבהירות, אמנם הצער הוא טבע האדם ואין להתאכזר, אבל באמת לאמיתה יודעים אנו כי טוב ה', וכך כתב בספר כד הקמח להרבינו בחיי בערך אהבה, בכל מאדך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך בכל הוי מודה לו, ויש לו לקבל הכל בשמחה שנא' (תהלים קא) חסד ומשפט אשירה אם חסד אשירה אם משפט אשירה וכתוב (תהלים נו) באלהים אהלל דבר בה' אהלל דבר, וכן הזכיר ישעיה ע"ה (ישעיה סא) שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי בין במדת רחמים בין במדת הדין כי הצדיק אף במדת הדין ישמח. ומפני שטבע האדם נותן שישמח יותר במדת רחמים ע"כ כפל השישה ואמר שוש אשיש וכתוב (תהלים קיו) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא וכתוב (איוב א) ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך, וכן במדרש תהלים (ישעיה ה) ויגבה ה' צבאות במשפט אם במשפט ויגבה ואם בצדקה והאל הקדוש. אמר רבי ברכיה (תהלים צב) ואתה מרום לעולם ה' לעולם ידך על העליונה על הטוב אומר ברוך הטוב ועל הרעה אומר ברוך דיין האמת עד כאן לשונו.

וכך כתב בהקדמת הספר "מעלות התורה" לרבי אברהם אחי הגר"א, במשך כמה שבועות היה רבי אברהם אחי הגר"א חולה מאד ובעל ייסורים גדולים ובכל זאת לא נשמעה ממנו שום גניחה עד שראהו בנו רבי אליהו במצב ההוא והתחיל לבכות ואמר או לי שראיתך בכך, נענה רבי אברהם ואמר על אתר, הרי אם היה בי כח הייתי מפזז ומרקד בכל כלי שיר על רוב הטובה שהיטיב עמי ביסורים, על מה אתה בוכה על גודל המתנה שזיכני בה' יתברך

ואתה קץ בגודל מתנתי, ולא זז רבי אברהם משמחתו וגודל התלהבותו עד צאת נפשו הטהורה. והדברים מבהילים.

בהתבוננות מועטה נשיג אנו המשפחות הסובלות את החסרון של בן משפחתינו כמה זיכוך וכמה מעלות יכולים אנו להשיג ביסורי נפש העוברים עלינו, ובפרט אם נקבל זאת באהבת ה' ית', הרי שנזכה למעלות של קירבת ה' ואהבתו אין קץ, שזהו השלימות שבבריאה.

ובספר חפץ חיים על התורה בפרשת האזינו מספר כי פעם שאל החפץ חיים את איש אחד על מצבו, והלה ענה לא היה מזיק אם היה קצת יותר טוב. ענהו הח"ח זצ"ל מנין אתה יודע שלא היה מזיק, השי"ת יודע יותר טוב והוא רחום וחונן הוא רוצה לתת יותר טוב ויכול לתת יותר טוב, ומכיון שהוא לא נותן יותר טוב אז ודאי כך טוב.

וכך כותב מרן הגר"ח גריינימן זצ"ל בספרו מכתבי התעוררות, לאחר הידיעה הברורה כי כל מאורעות האדם הם בהשגחה פרטית ממנו יתברך ולאחר הידיעה כי כגבוה שמים על הארץ גבר חסדו על יראיו ואין ערוך לחפצו להטיב עמנו וכמו שאמרו ז"ל בשעה שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת כביכול קלני מראשי קלני מזרועי וכתוב עמו אנכי בצרה ובכל צרתם לו צר ולאחר הידיעה כי אין אדם יודע מה הוא הטוב בשבילו כי עיקר החיים הרי הוא החיים הנצחי והעידון והעונג שאין לו סוף ותכלית ואין אתנו יודע עד מה ואמנם האדם המורכב מבשר ודם רוח ונשמה בהכרח במנת חלקו של צער ותוגה וחביבים יסורים לזה שרואה אותם שלוחים אליו מאתו להפרע ממנו ולטהרו לאשרו וטובו כל הימים. וכמו שאמר הח"ח ז"ל שלעתיד יצטער האדם על שלא זכה ליסורים נוספים וכמו שכתבו בשם הגר"א שאלמלא היסורים לא מצינו ידינו ורגלינו בעולם הבא, ולעומת זאת לדאגה אין מקום בלב המאמין, כלומר לדאגה על העתיד כי הכל בידו יתברך ולהפוך המספד והדמעה לרנה, ולאזרנו בשמחה. ע"כ.

ובמכתב אחר כותב מרן הגר"ח"ג, הנה בנוהג שבעולם אנשים גולים מרצונם לכל קצוי תבל וגם בעצמם כדי לקבץ דינרים אם לפרנסה אם להעשיר ומשאירים נשותיהם גלמודים לתקופות ארוכות ואינם מרגישים מסכנים לא הם ולא משפחותיהם כאילו לכך נוצרו, ואילו אחרים מעכבים את האדם מלשוב לביתו אפילו יום שלא לרצונו הרי הוא ובני ביתו ומכיריו כולם שותפים לצערם ומצפים ממאסרו בכליון נפש וכל שעה שרויים בתוחלת ממשוכה מחלת לב, הא למדת שהכל תלוי ברצון וכו' ואילו היה נביא בא ואומר התבודדו מעט מחוץ לבית ועי"ז תזכו רב אשר עין לא ראתה הרי היו שמחים לעשות הדבר ולא היו רואים בזה והרי הדבר כן שאת אשר יאהב ה' יוכיח וכולו לטוב עדי עד ויש להתענג על הצער הזה שכולו חסד מאתו יתברך.

וכך כותב הגאון רבי יונתן אייבשיץ לגיסתו שהתאלמנה מבעלה, האם נבכה על שמשאירים אחריהם יתומים ואלמנות, האם יש ביכולת להושיע משהו האם מסוגל לעזור לעצמו והרבה פחות מזה לאשה וילד רק תשועת אנשים מה אנו ומה ישועתנו, ושוא תשועת בני אדם אם הקב"ה זו היא ישועה הוא חי לעולמי עולמים והוא חי וקיים הוא בעצמו יכול להושיע לאלמנות ויתומים ואינו צריך לעזרה מאבי המשפחה.

ואם הבכיה מצד אחר כי אנו מתגעגעים אליו זהו באמת דרך וטבע האומות אך לא של ישראל עם נושע בה', שהרי כמה הן שנותיו של האדם בזה העולם ואחרי כן כולנו באים יחד בארץ החיים מלך ששולח ילדי שריו אחרות בנים רמי מעלה אינם נשארים זמן רב בנכר, ולעומת זאת בנים מוחזקים זמן רב בנכר כן הקב"ה את אשר יאהב יקראהו אליו מהר היי מנוחמת בשבר ציון וירושלים שמחוייבים אנו לזכור ולהתאבל כל כאשה בוכה על בעל נעוריה לנו ישראל מת הבעל והאב והננו כולנו ואלמנות וכו' וכשם שאנו מקווים לישועה הזאת בלי ספק כך הרבה יותר רק זכרי הקב"ה כל הלבבות הנשברים הוא מנחם כל היתומים והאלמנות כלו רחמיו של ה' רחמיו הם בלי

קץ והפסק וכו' אל תצטערי בזה העולם באמת במציאות הבל הבלים בלבד.
ע"כ.

וכך הוא לשון החזון איש באגרות אגרת ר"א, ובכלל נסתרה דרכי ההשגחה מבני אדם ואמנם חביבין יסורין לזה אותם כשלוחי דרחמנא ומהדקים את הקשר בין יצור ליצורו יתברך אותו לעולם שכולו אור מורם מנטיות גופניות וזה כל האדם ואשרי חלקו.

ז. פעם דרש הרה"ג רבי יעקב גלינסקי זצ"ל בענין חיזוק בעת צרה, וסיפר שהיה יהודי אחד שכל ימיו היה בשמחה עצומה על אף שהיו לו ל"ע הרבה צרות וכששאלו אותו מהיכן הוא שואב את השמחה העצומה שנתברך בה. ענה ואמר, מעשה היה ביהודי שנסע באוטובוס מבני ברק לחיפה באחד מימות הקיץ הלוהטים באותה התקופה לא היה מזגן באוטובוס והיה מאד חם באוטובוס היו הרבה אנשים עד שנוצר צפיפות איומה ועם החום הנורא החלו האנשים לרטון ולריב איש עם רעהו.

יהודי אחד עמד כל הדרך ורקד חברו ניגש אליו ושואל אותו יענק"ל תגיד איך הנך יכול לרקוד עתה בשעה שהכל כאן צפוף מלא חום ואין מקום לעמוד ואין אפילו אויר לנשום. ענה לו היהודי, כבר עשרים וכמה שנים שאני עומד וממתין לחתונת אחותי וברוך ה' היום היא מתחתנת בחיפה. והנה אני כעת נוסע לחתונה האם אני לא אשמח. מה אכפת לי הדוחק הצפיפות וכדו' הוי אני נוסע לחתונה. כך ענה אותו יהודי כולנו הרי נוסעים לחתונה הגדולה של עולם הבא וע"כ מה אכפת לי הצרות שבדרך העיקר לעשות מצות ומעשים טובים כדי שנוכה להגיע לחתונה ולהשתתף בה.

בחוברת 'למעלה מן השמש' מובא הסיפור הבא, שעות אחדות שהה ר' בנימין אצל אביו בביקורו השבועי הקבוע במושב הזקנים, משפנה ללכת אמרה לו האחות כי המנהל מבקש שיכנס אליו למשרדו, כל מיני מחשבות וניחושים החלו להתרוצץ במוחו על הסיבה האפשרית להזמנה, החששות הוסרו כאשר המנהל קיבל אותו בסבר פנים יפות ואמר לו, רציתי לבקש את

עזרתך, לפני כשבועיים ליוונו למנוחות את אחד הזקנים מהמוסד שלנו, שכנו לחדר שקע מאז בדכאון עמוק וכל מאמצי הצוות ואף שיחות ארוכות של פסיכולוג שלנו לא הועילו, אנו הבחנו שבביקורים קודמים שלך אצל אביך שוחחת עם הזקן הזה וקשרת איתו קשרי הבנה וידידות, חשבנו שאם תסכים לנסות יתכן שאתה תוכל לעשות ולהצליח במקום שאחרים נכשלו.

המנהל סיים את דבריו שנשאר תלויים באויר כסימן שאלה והמתין לתשובה. ר' בנימין הסתכל בשעונו ערך חישוב מהיר ואמר, ננסה ונקוה לה' להצליח. בשביעות רצון קם המנהל וליוה את ר' בנימין עד הגינה והצביע בשתיקה לעבר הספסל עליו ישב הזקן כפוף ומכונס בתוך עצמו. ר' בנימין התישב על הספסל בסמוך לזקן והחל לדבר, הוא גייס את כל נסיונו רב השנים בתחום החינוך כדי לדובב את הזקן השותק והמסוגר הוא דיבר ודיבר, ורק בהתקרבו לקו היאוש והרמת הידיים נגער הזקן משתיקתו הרים ראשו במקצת ואמר כמדבר אל עצמו זה היה נורא חמש שנים היינו שכנים לחדר הכרתי אותו היטב אהבתי אותו שמו אותו בבור באדמה וכיסו אותו, זה עומד לי מול העינים ביום ובלילה אחר כך עזבו אותו כולם שם והלכו הביתה לאכול ולשכוח. לא לא אני לא יכול לשכוח אין לי הרבה זמן עד שיעשו גם לי גם לי. הזקן השתנק ופרץ בבכי ממושך.

ר' בנימין התקרב עוד יותר אל הזקן והניח ידו על כתפו הוא המתין בשתיקה עד שירגע, הוא הושיט לו ממחטת ניר בעוד הוא חושב בקדחתנות מה לומר, כאשר העריך שהזקן מסוגל לשמוע פתח בשקט כמספר סיפור לחברו והחל מדבר כמה מטיילים שטו בסירה על פני נהר אדיר ורחב מי הנהר זרמו והשיטו עימם איתה סירה ונוסעיה, הטיוול היה נעים והכל היה יפה עד שהבחינו כי הנהר הולך ומתקרב במהלכו לתהום עמוק ומי הנהר נופלים למעמקי התהום במפל אדיר. הם החלו מיד בנסיונות להשיט את הסירה אחורה כדי להתרחק מן התהום אך כל מאמצייהם הנואשים לא הצליחו להקטין אפילו במשהו את התקדמות הסירה באיטיות ובבטחון עם מי הנהר

בו שטה וכך הלכו ושטו לעבר הבלתי נמנע אל הנפילה האיומה לתוך התהום.

ר' בנימין הפסיק לרגע, וראה לשמחתו שהזקן הזדקף במקצת הרים ראשו והוא מקשיב לסיפור מעודד מהשינוי, המשיך בסיפורו לרגע קרץ להם פיתוי להתעלם מן הסכנה שהיתה רחוקה עדיין ולהנות מן הנוף הנהדר שנשקף בשתי הגדות ובמעלה הנהר אך זכרו באימה את הצד הרביעי של הנהר אליו הם מתקדמים ואת הבלתי נמנע הממתין להם שם במורד הזרם בוודאות שאין בטוחה ממנה הם חיפשו בכל כוחם איזה מפלט ומנוס והשקיעו את כל מחשבתם במציאת איזו דרך הצלה מן הסוף המר אליו הם מובלים בכח איתנים שאין לגבור עליו.

והנה גילו כי בחלק אחר של הספינה במקום נסתר מן העין עומד מכוסה ביריעת ברזנט לא פחות מאשר הליקופטר. בידים רועדות הסירו את המכסה ובדקו את המסוק והנה הוא שלם ותקין ללא פגם, כל מה שדרוש הוא לעלות עליו להפעיל את המגוע ואז להמריא אל על ולהינתק מן הספינה ההולכת לאבדון, וכך אמנם עשו, הם טיפלו במסוק תידלקו אותו ניקו את חלקיו והכינו את כל הדרוש להמראה. בהגיע הרגע הנכון הם נכנסו למסוק הפעילו אותו והמריאו כלפי מעלה. ממרומים יכלו להשקיף ולראות כמעט בשיוויון נפש איך גולשת לה הספינה שלהם כלפי מטה אל התהום הנוראה מתרסקת בסלעי המגור של קיר המצוק התלול חוזרת את ענני הקצף של מי המפל ונעלמת בחשרת המים שמתחתם.

האדם, ממשיך מיד ר' בנימין ברצותו לסמוך זה לזה משל לנמשל, האדם גם הוא בנוי ומורכב משני חלקים חלק אחד הוא החלק החומרי הבשר ודם שלנו עליו אנו שטים במים החיים הסוער והוא הכלי באמצעותו אנו פועלים בעולם. החלק השני הוא החלק הרוחני שבנו, הנשמה שהיא חלק אלוק ממעל. שני החלקים צמודים זה לזה ונושאים יחד את מסע החיים עד סיומו עם הסיום של המסע נפרדת החבילה החומר חוזר אל האדמה ממנה לוקח והנשמה חוזרת אל האלוקים אשר נתנה לנשמה הממריאה אל על. לא קורה

דבר ממקרי החומר כי היא אינה חומרית ואינה כפופה כלל לחוקי הכליה והכליון של החומר.

הזקן ישב כבר זקוף על הספסל כשפניו מופנים לעבר ר' בנימין והוא עוקב בהתענינות אחרי דבריו, הוא פתח את פיו ושאל ומי זה אני, האני זה החומר או הנשמה. ר' בנימין התאפק מלהביע בגלוי את שמחתו, וענה בטון שקול השאלה שלך היא שאלה גדולה זו בעצם הגדולה שבשאלות בחיי האדם שהרי אם האני של האדם הוא נשמתו כי אז אין הוא פוחד כלל מן הסוף מן המות מה בכלל מטריד אותו מה יעשו בגופה שלו ומה יקרה לה. הגוף החומרי אינו אלא לבוש של הנשמה בסוף החיים בבוא היום בו חוזרת הנשמה אל מקורה היא רק פושטת את הלבוש ששימש אותה לאורך המסע ויוצאת לדרכה חזרה.

העננה הקודרת ששכנה על פניו של הזקן עדיין לא סרה, בשקט השמיע את השאלה הגורלית, ועד מתי אפשר לעלות על המסוק האם בגילי זה לא מאוחר מדי. אף פעם לא מאוחר מדי ענה ר' בנימין בטון פסקני, אמנם תחזוקה רבת שנים של המסוק וטיפול מתמיד בו משפרים את הטיסה לאין ערוך, אך לא קיים מצב שבו אפשר להגיד לאדם איחרת את המועד, אין דבר כזה אף פעם לא מאוחר מדי, גם מי שקופץ ברגע האחרון ועולה על המסוק גם אם אין לו מקום ישיבה וגם אם הוא נאלץ לתפוס ולאחוז בכל כוחו בסולם החבלים המשתלשל מן המסוק כבר הציל את עצמו מסופה המר של הספינה המתנפצת אל הסלעים וטובעת, כל מחשבה שאתה חושב וכל מעשה שאתה עושה מתוך מודעות וכוונה לזהות את עצמך עם החלק הנשמתי שבך הם טיפול ותחזוקה של המסוק. כל מצוה כל תפילה כל מחשבה טובה כל חשיבה נכונה על עצמך ועל חייך כל אלה הם תידלוק המסוק ומילוי בצידה לדרך, אני מאחל לד עוד שנים רבות וטובות של טיפול יעיל במסוק שלך הזקן הושיט ידו ללחיצת יד חמה ופניו המאושרות היו תגמולו המלא של ר' בנימין שהודה בליבו לקשה על שסייע בידו להרנין לב יהודי ולהאיר את עיניו.

אלה שאינם איתנו עוד, תם תפקידם בעולם, ואנו שנותרנו עלינו לעשות את עבודתינו נאמנה בהמשך המעשים הטובים, ובוודאי שיהיה זה לעילוי נשמתם הטהורה, ובפרט האלמנות היקרות שיעשו ככל שבידם לגדל בניהם לתורה ויראת ה' הרי שבזה הם ממשיכים עם בעליהם היקרים שעלו למרום והילדים הטהורים בכל אמירת קדיש ולימוד תורה מעלים את אביהם למעלות רמות ונישאות. וכל גם על כל נפטר שאינו כאן אלא בעולם הרוח, כל טוב הנעשה כאן בעולם הזה לעילוי נשמתם מעלה אותם לאין ערוך.

וכך כותב בספר דברי ישועה ונחמה (מהרב יהודה לייב פינטר), גם כשהאדם נמצא באחד מרגעי חייו הקשים בשעה שמתו מוטל לפניו באה התורה הקדושה, ואמרה דע לך אתה בנו של הקב"ה ובתור בנו של הקב"ה הנך צריך להתנהג כפי שמתאים לבנו של מלך וכה אמר הכתוב דברים יד, א, בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגדדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת כי עם קדוש אתה לה' אלקיך ובך בחר ה' להיות לו לעם סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה, וכתב ברש"י הקדוש, לא תתגודדו לא תתנו גדידה ושרט בבשרכם על מת כדרך שהאמוריים עושין לפי שאתם בניו של מקום ואתם ראויין להיות נאים ולא גדודים ומקורחים כלומר אפי' בעת צרה ח"ו אל לו להאדם לשכוח את כור מחצבתו ומעמדו בתור בנו חביבו של מקום, אלא התורה הקדושה באה להבהיר ולהורות להאדם את משמעות המות בעולם התורה באה ללמד אותנו שהעולם אולי מתחיל כאן אבל בודאי לא נגמר כאן, העולם הזה הוא רק פרוזדור לטרקלין, כמובא במסכת אבות פרק ד' משנה ט"ז, רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין. ומכיון שכן האסון באמת הינו אסון זמני בלבד אינו אסון נצחי ח"ו ולכן אסרה התורה לקבוע בגופו ובנפשו את האסון ובעזרת השי"ת הוא עוד יתרפא ממנו.

ח. הנה ענין המות ומהותו ביאר האור החיים הקדוש במשל לאדם ששלח את בנו לסחורה בעיר אחרת לימים שלח האב אחר בנו ואין העדר הבן אלא מן המקום שהלך משם אבל על כל פנים ישנו ואדרבה לטוב לו שחזר הבן אצל

אביו שהוא מקור החיים. והנמשל, הקב"ה שלח את האדם לסחורה בעולם הזה לאסוף תורה מצות ומעשים טובים, ויהי היום קרא לו אביו שבשמים לשוב אליו עם הסחורה שצבר והשיג בעולם הזה וע"כ יש לבן לשמוח על שחוזר לאביו שבשמים ששם הכל טוב מוחלט שם יש חיים נצחיים ורוחנים ונפלאים לאין ערוך לעומת העולם הזה, ולכן אין ענין המות אלא הליכה ממקום למקום מעבר מהעולם הזה לעולם הבא לגן עדן ממקום רגיל לעומת מקום טוב ונפלא, וכמו שכתב הספורנו ואין להצטער מאד בשביל נזק המגיע למת במיתתו כי עם קדוש אתה מזומן לחיי העולם הבא אשר קורת רוח בהם יפה מכל חיי העולם הזה ולכן אסור לנו להתגודד כהגויים שאין להם אלא עולם אחד ובמיתתם מגיעים לכליון נצחי לכן יש להם להתאבל התאבלות נצחית.

וענין זה אינו אמור רק באדם זקן שנפטר שעליו אפשר לומר שאסף וצבר הרבה מעשים טובים משא"כ אדם צעיר שמת ח"ו שלכאורה יש הרבה להצטער על מיתתו מחמת שלא היה לו מספיק זמן להכין את הצידה הרוחנית לעולם הבא כי לא עשה מספיק מצות ומעשים טובים אומר לנו הרמב"ן הקדוש דגם עליו חלה ההלכה והמצוה של לא תתגודדו כי אם אדם מת בצעירותו בודאי תיקן עצמו כבר בגלגול קודם ובא כעת לעולם עוד פעם רק להשלים את נפשו מעט מן המעט הדרוש לתשלום תיקון נפשו.

באבן עזרא ביאר, מדוע כתבה התורה בנים אתם לה' אלוקיכם להורות לנו, שאין הצרה ח"ו מגיעה מהקב"ה אלא היא מגיעה מהאבא ואין רחמן יותר מהאב על בניו כמו שאנו מבקשים ומתחננים בתפילות ימים נוראים כרחם אב על בנים ובהכרח אם האב עשה כך בוודאי שזה באמת הכי טוב, מכיון שהקב"ה אוהב את עם ישראל יותר מאב לבניו לכן אסור לנו להתגודד, כי כל מה שעושה הקב"ה לטוב הוא ואם אין אנו מבינים את הטוב שבדבר הרי אנו משולים לילדים קטנים שאינם מבינים את מעשה אביהם, ואעפ"כ כיון שהוא אביהם הם סומכים עליו שבודאי יודע הוא את אשר הוא עושה ובודאי הוא עושה רק דברים טובים כן אנחנו צריכים להביט אל מעשה הקב"ה.

וברעיון זה ביאר האדמו"ר מקאצק זצ"ל, מפני מה חודש אב שארעו בו כ"כ הרבה אסונות כמבואר בחז"ל ובמדרשים נקרא חודש אב דוקא, אלא הקב"ה רצה לרמז בזה שכל האסונות והיסורים הבאים על עם ישראל כולם באים מהאבא שבשמים ומאבא לא מגיע דברים רעים. וראיתי בספר הלקח והליבוב מהגר"א שארר שליט"א על התורה בעניני ל"ג בעומר שכתב על מה שאומר הפסוק בפרשת כי תבוא, ארמי אובד אבי וירד מצרימה וכו'. והיינו ארמי אובד אבי- שעושה כל מה שבידו לקרר אותנו שאיננו בני המקום ברוך הוא רח"ל, ואנו כשאר ילידי תבל, ואינו אבי, ואזי וירד מצרימה, ועל כך מלחמת היצר, אך אנו יודעים כי בני אב גדול אנחנו ואין סבלינו סבל חינום, והוא מתקן עימנו את כל הצריך תיקון וישועה.

בשו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ו סימן מב כתב דברי התעוררות בעקבות המעשה הנורא שנהרגו חמשה שוחטים בדרך, וזה לשונו, הנה המעשה הנורא שאירע בחמשה בני תורה ויראי השי"ת שנסעו לעבודתם בעניני תורה ומצוה ונהרגו בדרך, הוא דבר שאין הדעת סובלו, כוונתי לדעת בני תורה ויראי השי"ת מאמינים בני מאמינים, אמונה טהורה אשר אין שום דבר נעשה במקרה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה, ומה' מצעדי גבר כוננו, וכמפורש בפרשת בחקתי העון היותר גדול אשר עושה לכפור בפורעניות ח"ו, שהוא על מה שאומרים שהוא במקרה, משום שלומר שהוא במקרה הוא כפירה בעיקרי האמונה, והוא בכלל הלשון דאני מאמין הראשון שהבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

וכבר ביארתי הרבה פעמים שמה שמחוייבים אנחנו להצדיק את הדין ולומר הצור תמים פעלו, אינו שאנחנו אומרים שמבינים אנו טעם השי"ת שתמים פעלו ודרך משפטו על מה שנהרגו אנשים תלמידי חכמים יראים ושלמים שעדיין צעירים לימים והשאירו אלמנות ויתומים, שהרי מחוייבין אנחנו להספיד שהוא להודיע השבחים והמעלות שיש לכל אחד ואחד, בין בזה שהיו תלמידי חכמים, בין בזה שהיו יראי השי"ת בכלל בעצם הנהגתם

בעצמן ובחינוך בניהם ובנותיהם, ובין שהיו יראי השי"ת גם במלאכתם, בפרט שהיו זהירים וזריזים לעשות כציווי השי"ת כפי שנמסר לנו בשלחן ערוך, אלא שאף שלנו ליכא שום טעם מאמינים אנחנו על כל פנים שהצור תמים פעלו ודרכיו משפט ואין עול לפניו והוא צדיק וישר, ואסור לנו להרהר בדרכי השי"ת.

אבל הא דכירנא בכתובות ח ב בריש לקיש ומתורגמניה יהודה בר נחמני שאמרו לרב חייא בר אבא דברי תוכחה שהוא נראה כאומר זה על המת, והקשה הגמ' אתא לנחומיה צעורי קמצער ליה, ומתרץ והכי קאמר ליה חשוב את לאתפוסי אדרא. אף אנחנו באבל הגדול הזה שנהרגו חמשה תלמידי חכמים ויראי השי"ת עושים מלאכתם כדין וכדת, צריכים אנחנו לידע כי הוא בעון הדור, שבעוה"ר יש שאפילו שומרי תורה ומצות השי"ת אין מדקדקין כל כך בעניני איסור והיתר להזהר כמו שמדקדקים בעניני חול לצרכיהם, ובעון זה נוטלו ממנו תלמידי חכמים ויראי השי"ת שעוסקים בזה כהא דתנן בסוכה כח ב כשירדו גשמים שהוא כאומר ח"ו אי אפשי בשימושך. וצריך כל אחד להתחזק בזה לדקדק בעניני מאכלות ומשקין שלא יכשל ח"ו, וכן בעניני שבת וכל עניני התורה שצריך זהירות וזריזות מרובה להשפיע על אחרים שיזהרו ביותר.

וכן יש לנו לחוש בהריגת חמשה אנשים חשובים בני תורה שכולנו מצטערים מזה מאד מאד, שבאה זה בשבילנו מרוב עונותינו במה שאיננו זהירים וזריזים במצות השי"ת, ועלילה היתה עלייהו כדי שנפשפש עי"ז במעשינו לשוב בתשובה שלימה, ויהיו מליצי יושר על משפחותיהם ועל כל המצטערים על זה ועל כל ישראל ויקוים ובלע המות לנצח. הכו"ח בצער גדול, משה פיינשטיין.

היוצא מכל הנ"ל כי אין אשמים, יש מנהיג ברור ואין עוד מלבדו, וכתב בספר התניא ליקוטי אמרים פרק לו וז"ל, ונודע שימות המשיח ובפרט כשיחיו המתים הם תכלית ושלמות בריאות עולם הזה שלכך נברא מתחילתו גם כבר היה לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה כדכתי' אתה הראת לדעת כי

ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו הראת ממש בראיה חושיית כדכתיב וכל העם רואים את הקולות רואים את הנשמע, ופירשו חז"ל מסתכלים למזרח ושומעין את הדבור יוצא אנכי כו'. וכן לארבע רוחות ולמעלה ולמטה וכדפי' בתיקונים דלית אתר דלא מליל מיניה עמהון כו' והיינו מפני גילוי רצונו ית' בעשרת הדברות שהן כללות התורה שהיא פנימית רצונו ית' וחכמתו ואין שם הסתר פנים כלל כמ"ש כי באור פניך נתת לנו תורת חיים, ולכן היו בטלים במציאות ממש, כמארז"ל שעל כל דיבור פרוחה נשמתן כו' אלא שהחזירה הקדוש ברוך הוא להן בטל שעתיד להחיות בו את המתים והוא טל תורה שנקרא עוז כמארז"ל כל העוסק בתורה טל תורה מחייהו כו' רק שאח"כ גרם החטא, ונתגשמו הם והעולם עד עת קץ הימין, שאז יזדכך גשמיות הגוף והעולם ויוכלו לקבל גילוי אור ה' שיאיר לישראל ע"י התורה שנקר' עוז, ומיתרון ההארה לישראל יגיה חשך האומות גם כן כדכתיב והלכו גוים לאורך וגו' וכתוב בית יעקב לכו ונלכה באור ה' וכתוב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וגו' וכתוב לבוא בנקרת הצורים ובסעיפי הסלעי' מפני פחד ה' והדר גאונו וגו' וכמ"ש והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך וגו':

ונסיים בדבריו של התורת אביגדור לפרשת בהר, בפסוק כתוב, והארץ לא תמכר לצמתת כי-לי הארץ כי-גרים ותושבים אתם עמדי:

לקב"ה יש כוונה בפסוק זה, לאלפינו בינה שאנו רק תושבי ארעיים אצלו בארץ שלו, עלינו לזכור מי הבעל הבית ומי התושב הארעי, בעל החובות הלבבות בשער חשבון הנפש מביא שלושים דברים שעל האדם לזכור, והאחרון שבהם הוא, "המשלים השלושים, חשבון האדם עם נפשו בתנאי הגרות בעולם הזה".

והיינו שנשקיע מחשבה וזמן להתבוננות על היותינו ארעיים בעולם הזה, וכך לא נרגיש בטוחים לחיות כאן לנצח ותמיד נהיה מוכנים לסיום הביקור כאן בעולם, וכך כמו אורח בארץ זרה המוודא בכל עת שיש לו מספיק מזומנים, ומספיק צידה לדרך, כי גם לא ידע האדם את עיתו (קהלת ט, יב).

ובפתע פתאום נקרא האדם לעולם הבא ללא שום התראה מוקדמת ולכן עלינו לקחת אחריות על חיינו להיות מוכנים ומזומנים לפני ה' ית' בכל רגע.

ויהיו דברינו לזכות ועילוי נשמת הנספים וחיזוק לגותרים בארץ החיים שנזכה לעשות רצונו יתברך ולזכות לאריכות ימים ושנים נחת בריאות ושמחה תמידית.

י"ג עיקרים

א אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל
הברואים. והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים:

ב אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות
כמותו בשום פנים. והוא לבדו אלהינו. הנה הנה ויהיה:

ג אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו אינו גוף. ולא ישיגוהו
משיגי הגוף. ואין לו שום דמיון כלל:

ד אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא
אחרון:

ה אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל.
ואין לזולתו ראוי להתפלל:

ו אני מאמין באמונה שלמה. שכל דברי נביאים אמת:

ז אני מאמין באמונה שלמה. שנבואת משה רבנו עליו השלום היתה
אמתית. ושהוא היה אב לנביאים. לקודמים לפניו ולבאים אחריו:

ח אני מאמין באמונה שלמה. שכל התורה המצויה עתה בידנו היא
הנתונה למשה רבנו עליו השלום:

ט אני מאמין באמונה שלמה. שיאת התורה לא תהא מחלפת ולא תהא
תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו:

י אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשה בני
אדם וכל מחשבותם. שנאמר. היצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם:

יא אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי
מצותיו ומעניש לעוברי מצותיו:

יב אני מאמין באמונה שלמה. בביאת המשיח. ואף על פי שיתמהמה. עם
כל זה אהבה לו בכל יום שיבוא:

יג אני מאמין באמונה שלמה. שתהיה תחית המתים בעת שיעלה רצון
מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים: